

Закаляк Н.Р.,
Стеценко Г.С.

Zakaliak N.R.
Stezenko H.S.

ESSENCE AND AREAS OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF ERGOTHERAPISTS IN THE MODERN SOCIETY

The article highlights the role of the World Federation of ergotherapists in promoting the profession of ergotherapist in the world, reveals the purpose and goals of ergotherapy, examines the spheres of practical activity of ergotherapists in the world.

Keywords: ergotherapy, ergotherapist, interdisciplinary team, World Federation of ergotherapists

ЗМІСТ І СФЕРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕРГОТЕРАПЕВТІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У статті висвітлено роль Всесвітньої федерації ерготерапевтів у популяризації професії ерготерапевта в світі, розкрито мету і цілі ерготерапії, розглянуті сфери практичної діяльності ерготерапевтів у світі.

Ключові слова: ерготерапія, ерготерапевт, міждисциплінарна команда, Всесвітня федерація ерготерапевтів

Постановка проблеми. Впровадження ерготерапії в галузь охорони здоров'я – це історично зумовлений процес і надзвичайно необхідний для українського суспільства на шляху до євроінтеграції. За даними Всесвітньої федерації ерготерапевтів, загальна кількість практикуючих ерготерапевтів у країнах, що є членами організації, у 2016 році становила 477 169. Найбільша кількість ерготерапевтів у США (132 660), в Японії (74 801), у Німеччині (50 000) [1]. України, на жаль, у цій статистиці немає, що підкреслює актуальність розвитку ерготерапевтичної служби в нашій державі на основі сучасного міжнародного досвіду.

Впровадження нової професії вимагає прийняття на законодавчому рівні цілого ряду нормативних актів щодо створення цілісної системи реабілітації в Україні, яка б покривала всі фази і рівні надання реабілітаційної допомоги усім верствам населення, що її потребують. Надзвичайно важливим є питання підготовки спеціалістів з ерготерапії за новими, якісними стандартами вищої освіти. І не менш важливим в утвердженні професії ерготерапевта в галузі охорони здоров'я є проведення роз'яснювально-просвітньої роботи серед медичних працівників і громади для створення загального уявлення про ерготерапію, її філософію і цілі, пріоритети і важливість, стратегії та сфери діяльності ерготерапевта.

Мета дослідження. Дослідити зміст і сфери практичної діяльності ерготерапевтів в галузі охорони здоров'я у світі.

Об'єкт дослідження. Ерготерапія, як професія.

Предмет дослідження. Мета, цілі і сфери діяльності ерготерапевта.

Методи дослідження. Пошук та аналіз літературних, документальних, інтернет-ресурсних та інших джерел, які розкривають зміст професії ерготерапевта і сфери його діяльності.

Викладення основного матеріалу дослідження. Головною у світі офіційною міжнародною організацією, яка визначає засади ерготерапії в міжнародному аспекті, є Всесвітня федерація ерготерапевтів (World Federation of Occupational Therapists –

WFOT), яка заснована у 1952 році і включає в себе понад 50 повних членів і понад 20 асоційованих членів та регіональних груп. WFOT популяризує ерготерапію у всьому світі, підтримує її розвиток, використання і ерготерапевтичну практику, демонструючи її необхідність та внесок для суспільства. Обмеження життєдіяльності людини та її права знаходяться в центрі організаційної роботи Федерації, публікації та стандарти є правом людини на інклюзію та участь у заняттєвій діяльності. Мінімальні освітні стандарти для ерготерапевтів від WFOT схвалені цілим світом, а ерготерапія є єдиною професією в світі з міжнародно визнаними і постійно контрольованими подібними стандартами. Діяльність WFOT спрямована на постійне нарощування потенціалу для побудови професії в майбутньому; підтримує розвиток ерготерапії в тих країнах, де її ще нема; сприяє акредитації освітніх програм, визнаних WFOT; підтримує зростання людського трудового потенціалу [1].

У процесі проведеного нами дослідження ми зустрічали багато визначень поняття «ерготерапія». В основних положеннях Всесвітньої федерації ерготерапевтів зазначено, що ерготерапія – це орієнтована на клієнта професія у сфері охорони здоров'я, спрямована на сприяння здоров'ю і благополуччю за допомогою занять [1].

Досвід впровадження ерготерапії в Таджикистані дає підстави Клочковій В.Е. вважати, що ерготерапія – це спеціальність, яка ґрунтується на науково доведених фактах про те, що цілеспрямована активність (діяльність), яка має для людини сенс, допомагає їй покращити функціональні можливості (рухові, емоційні, когнітивні, психічні) [4].

На конференції, організованій МОЗ України в Українському католицькому університеті (2017р. м. Львів), ерготерапія розглядалась як професія у галузі охорони здоров'я, завданням якої є забезпечення максимально можливої незалежності у повсякденному житті шляхом відновлення втрачених функцій, розвитку навичок і підтримки здоров'я [2].

Основною метою ерготерапії є дати людям можливість брати участь у повсякденному житті. Ерготерапевт досягає такої мети, працюючи з людьми і громадами для розширення їх можливості брати участь у заняттях, яких вони хочуть, потребують або очікують, що зможуть виконувати шляхом модифікації самого заняття або оточуючого середовища [1].

Цілями ерготерапії є: виявити наявні порушення, відновити або розвинути функціональні можливості людини, які необхідні їй у повсякденному житті (активності); допомогти людині з обмеженнями життєдіяльності стати максимально незалежним в повсякденному житті шляхом відновлення (розвитку) втрачених функцій, використання спеціальних пристосувань, а також адаптації навколишнього середовища; створити оптимальні умови для розвитку і самореалізації людини з обмеженими функціональними можливостями через його «зайнятість» в різних сферах життєдіяльності і, в результаті, поліпшити якість його життя [4].

У складі міждисциплінарної команди практикуючі ерготерапевти відіграють чітку роль, визначену унікальними знаннями про вплив звичок і повсякденної діяльності на здоров'я та благополуччя людини (Американська асоціація ерготерапії, 2014) [3].

Послугами ерготерапевта у світі користуються люди літнього віку, дорослі, підлітки, діти та особи з фізичними порушеннями (черепно-мозкова травма, порушення мозкового кровообігу, опіки, травми опорно-рухового апарату, проблеми з зором), з когнітивними порушеннями (аутизм, синдром дефіциту уваги і гіперактивності), з емоційними проблемами (посттравматичний стресовий розлад, депресія, тривога, залежності) та ін. Ерготерапевт може навчити по новому виконувати повсякденні

завдання, допомогти повернути втрачені навички, адаптувати середовище проживання, навчання, праці та спілкування, виготовити і підібрати адаптивне обладнання [2].

Місцем професійної діяльності ерготерапевтів є лікарні, реабілітаційні центри, заклади постійного догляду за особами похилого віку і хворими дітьми, школи, соціальні і громадські організації, підприємства. Ерготерапевт може надавати спеціалізовану допомогу вдома і займатися приватною практикою [2].

Отже, поняття «ерготерапія» має різні визначення, проте його сутність і цілі ерготерапії зводяться до одного: збільшення можливостей клієнта жити повноцінним життям відповідно до його бажань і потреб в контексті оточуючого його фізичного, соціального та культурного середовища.

Перспективи подальших досліджень. Перспективою наших подальших досліджень є вивчення питання зарубіжного досвіду навчання ерготерапевтів з метою створення освітньої програми для підготовки ерготерапевтів першого бакалаврського рівня вищої освіти, що відповідає Мінімальним Стандартам WFOT.

Література:

1. World Federation of Occupational Therapists [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wfot.org/>
2. Нова реабілітаційна спеціальність «Ерготерапія» – починаємо в Україні: матеріали конференції (24 квітня 2017 року, м. Львів). – ВНЗ Український католицький університет (УКУ), [Електронний ресурс УКУ].
3. American Occupational Therapy Association (2014). Американський журнал ерготерапії, 68 (Дод. 3), С. 25 – 33 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aota.org/About-Occupational-Therapy/Professionals/EBP/Cost-Effective-Health-Care-Reform.aspx>
4. Физическая терапия и эрготерапия как новые специальности для Республики Таджикистан: методическое пособие / Е.В. Клочкова, С.Б. Мальцев – Душанбе, 2010. – 46с.

Литвиненко В.А.

Lytvynenko V.A

HEALTH STRENGTHENING TECHNOLOGIES IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS OF PHYSICAL THERAPY, ERGOTHERAPY

The article contents theoretical foundation and provides a solution of problems of professional training of future specialists of physical therapy and ergotherapy for the use of health strengthening technologies; also formulated the basic concept of training of future specialists of physical therapy and ergotherapy.

Keywords: professional training, future specialists of physical therapy, ergotherapy; health strengthening technologies.

ЗДОРОВ'ЯЗМЦІНЮВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ

Стаття присвячена обґрунтуванню проблеми застосування здоров'язміцнювальних технологій в професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, також розглянуто основні характеристики професійної підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії.